

2586

5761

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

STOWARZYSZENIA „RADY OPIEKUŃCZEJ“

W KRAKOWIE

za rok

1908.

Nakładem Stowarzyszenia „Rady Opiekuńczej“.

CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ W KRAKOWIE (MIKOŁAJSKA 13)

pod zarządem A. Szyjewskiego.

1909.

Zwracamy uwagę na odezwy, zamieszczone na stronicach drugiej
i trzeciej niniejszej okładki.

ODEZWA

Do Szanownych Członków Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“ w Krakowie.

Celem oszczędzenia kosztów ściągania wkładek przez kursora, upraszamy najuprzejmiej o uiszczenie wkładek za rok bieżący wprost do rąk skarbnika Stowarzyszenia **p. Juliana Krzykowskiego**, oficyna sądowego, urzędującego w sądzie powiatowym cywilnym przy ulicy św. Jana l. 22. na pierwszym piętrze, drzwi nr. 38, który odbierać będzie wkładki również od członków oddziału podgórskiego, dopóki nowy kierownik Rady opiekuńczej podgórskiej, radca sądu krajow. p. Marcin Staszczak nie obejmie urzędowania.

Przystąpiwszy do obrotu czekowego pocztowej Kasy oszczędności, dołączamy do niniejszego sprawozdania чеки tejże kasy, celem ułatwienia przesyłania wkładek za pomocą tychże.

Kto sam nie zrobi użytku z чеку, niechaj się stara o pozyskanie nowego członka i ułatwi mu przystąpieniem do Stowarzyszenia przez wręczenie чеку.

Kraków, 27 lutego 1909.

Biuro Zarządu, jak również kasa Stowarzyszenia, znajdują się w sądzie powiatowym cywilnym, przy ulicy św. Jana l. or. 22 na I piętrze, drzwi nr. 38.

Konto obrotu czekowego Nr. 1869.

Telefon Nr. 298.....

Stowarzyszenie
RADY OPIEKUNECZEJ
W KRAKOWIE

I. Ogólny pogląd na działalność Stowarzyszenia.

Rok ubiegły przedstawia się na pozór bardzo pomyślnie w rozwoju naszego Stowarzyszenia.

Dzięki zasileniu kasy Towarzystwa przez rząd centralny poważną sumą pieniężną, oraz dzięki subwencyom, udzielonym przez radę miasta Krakowa i przez Powiatową kasę oszczędności w Krakowie Stowarzyszenie „Rady opiekuńczej“ miało w roku 1908 do rozporządzenia znacznie większe fundusze aniżeli w roku poprzednim. Z tego powodu byliśmy w możności rozszerzyć naszą działalność, skutkiem czego znacznie większa ilość sierot i opuszczonych dzieci mogła korzystać za naszym pośrednictwem z ofiarności publicznej. Również działalność rad opiekuńczych, tak krakowskiej jak podgórskiej, w kierunku wykonywania nadzoru opiekuńczego, oraz praca wychowawcza nad zaniedbanymi dziećmi szkolnymi w ochronach popołudniowych, były o wiele wydatniejsze.

Niestety uczucie zadowolenia, jakiego doznajemy pod wrażeniem pomyślnych wyników, przytłumia i zasępia widok czarnych punktów, występujących na jaw przy bliższem rozpatrzeniu się w szczegółach naszego pola działania.

Takim czarnym punktem są przedewszystkiem objawy zubożnienia dla naszej instytucji w najbliższej nam sferze społeczeństwa, to jest w pośród ogółu inteligentnych mieszkańców miasta Krakowa a nawet w gronie członków Stowarzyszenia. W szczególności jako smutny objaw spostrzegamy, że liczba członków Stowarzyszenia bardzo nieznacznie się powiększa i że wielu członków w roku ubiegłym opuściło nasze szeregi. Z pośród 577 członków zwyczajnych, zamieszczonych w przeszłorocznej liście, byliśmy zmuszeni wykreślić 116-tu, częścią z powodu wystąpienia a częścią z powodu nieuiszczenia wkładek. Wprawdzie ubytek ten został powetowany przez przystąpienie nowych członków niemal w tej samej ilości, ale nie mniej fakt ten nie przestaje być przykrym, bo świadczy o zubożeniu znacznej liczby osób dla celów naszego Stowarzyszenia. Trudności materyalne ani kwestya pieniężna w ogólności nie odgrywają w tej mierze żadnej roli, bo wkładka dwóch koron rocznie nie może nikomu zrobić różnicy. To też nie możemy dopatrzeć się innej przyczyny tego zbiegostwa z pod sztandaru pracy społecznej dla dobra sierot i opuszczonej dziatwy, jak tylko w zaniku poczucia się do tego obowiązku, który, zdawałoby się, że powinien być wrodzonym każdemu dobrze myślącemu.

Dlatego przychodzi nam z przykrością zaznaczyć ten niepomysłny objaw, który boleśnie odczuwamy nie tyle z powodu zmniejszenia się dochodu pieniężnego, ile raczej, iż widzimy w tem osłabienie siły moralnej, łączącej jednostki do wspólnej pracy dla dobra publicznego. Dla rozwoju Stowarzyszenia przydatną jest pomoc zewnętrzna, ale głównym czynnikiem powinna być pomoc własna, oparta na organizacji wewnętrznej, a będąca wypływem dobrej woli i poczucia obowiązku członków, gdyż to jest jedyny warunek, utrzymujący siły żywotne Stowarzyszenia, poświęconego pracy społecznej i dający mu podstawę bytu.

Niemniej niepomysłnym jest fakt, iż wskutek usunięcia się znacznej ilości radców opiekuńczych od sprawowania powierzonych im czynności nadzoru opiekuńczego, które uważamy jako najważniejsze nasze zadanie, praca na tem polu zamykała się w szczupłym gronie chętnych pracowników, wynoszącym zaledwie trzecią część tej liczby, jaka podjęła się sprawowania tych obowiązków w pierwszym roku istnienia Stowarzyszenia. A jeżeli mimo tego wyniki tej pracy w roku ubiegłym były o wiele obfitsze i wydawniejsze aniżeli w latach poprzednich, to stanowi prawdziwą zastęgę tej garstki wytrwałych pracowników, którzy nie zrażeni przeciwnościami poczytywali sobie za święty obowiązek służyć uczciwej sprawie dla dobra nieszczęśliwych sierót.

Należy im się cześć i wdzięczność za tę ofiarę, którą wyświadczyli sprawie sieroczej, poświęcając czas i trudy dla tej niepełnej ale wdzięcznej pracy.

W kronice zdarzeń niepomysłnych dla naszego Stowarzyszenia w roku ubiegłym musimy zapisać zwinięcie zakładu wychowawczego dla opuszczonych chłopców w Ślemieniu, który powstał głównie za naszą inicjatywą i naszym staraniem, gdzie przeszło 20-tu naszych pupilów miało przytułek, wychowanie i naukę pod kierunkiem kolegium XX. Pijarów. Niedobór finansowy był powodem, iż kolegium to wypowiedziało nam dalszą opiekę nad powierzonymi wychowankami z dniem pierwszym września 1908 r. a budżet nasz nie pozwalał na poniesienie znacznej ofiary, potrzebnej na utrzymanie tego pożytecznego zakładu.

Wprawdzie zwinięcie tego zakładu nie pozbawiło umieszczonych w nim naszych pupilów opieki ze strony Stowarzyszenia, gdyż z dniem 1-szym września 1908 r. przeniesieni oni zostali do zakładu X. Siemaszki w Krakowie, lecz w każdym razie udaremnione zostały podjęte przez nas usiłowania celem utworzenia i utrzymania nowego zakładu dla osieroconych i opuszczonych chłopców w ustroniu wiejskiem, odległym od gwaru miejskiego i od zatrutej zgnilizną moralną atmosfery miejskiej, wpośród warunków, sprzyjających zdrowiu tak fizycznemu jak moralnemu. Mimo tego poczuwamy się do obowiązku wyrażenia wdzięczności X. Rektorowi kolegium XX. Pijarów i jego współpracownikom za dwuletnią gorliwą pracę wychowawczą nad powierzoną im działalnością.

Gdybyśmy na podstawie zestawienia dodatnich i ujemnych wyników naszej działalności w roku ubiegłym chcieli zestawić bilans zysków i strat, to okazałoby się, iż rachunek strat przewyższa rachunek zysków. Mimo tegośnierzrażeni przeciwnościami i ożywieni nadzieją lepszej przyszłości, podejmujemy dalszą pracę w Imię Boże w kierunku wytkniętym w programie przez nas obranym, stwierdzonym dotychczasową działalnością, skromną lecz nie bezowocną.

II. Członkowie Stowarzyszenia.

Stan Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“ w Krakowie w roku 1908 ze względu na ilość członków był następujący:

	Ilość członków
a) Członek założyciel	1
b) Członkowie stali	17
c) Członkowie zwyczajni w oddziale krakowskim .	450
d) Członkowie zwyczajni w oddziale podgórskim .	163
e) Członkowie sekcji III, zajmującej się opieką po- zaszkolną dzieci szkolnych (koło pań) . . .	64
Ogółem członków . .	695

Porównując powyższy stan ze stanem członków w roku 1907, okazują się następujące różnice:

Ilość członków stałych powiększyła się o dwóch. Członków zwyczajnych w oddziale krakowskim przystąpiło nowych 88 a ustąpiło 90 a zatem ogólna liczba zmniejszyła się o dwóch.

W oddziale podgórskim przybyło członków zwyczajnych 63, a ubyło 26, a zatem ogólna liczba powiększyła się o 37. Ogólny wzrost liczby członków zwyczajnych w roku ubiegłym wynosił 35. Ilość członków należących do sekcji III, wynosiła w roku 1908 o 14 więcej aniżeli w roku poprzednim.

III. Zmiany w składzie Zarządu.

Skład wydziału wykonawczego uległ znacznej zmianie, albowiem: Wskutek upływu trzechletniego okresu ustąpili z wydziału z końcem roku 1908 obydwaj sekretarze pp. Dr. Jan Czerny i Dr. Kazimierz Kumaniecki. W ich miejsce powołano do pełnienia funkcji sekretarzy pp. Dra Witolda Wittiga i Stanisława WYROBKĄ. Urząd skarbnika powierzono p. Julianowi Krzykowskiemu. Miejsca kierowników sekcji I krakowskiej Rady opiekuńczej i Rady opiekuńczej podgórskiej po pp. Władysławie Chodziekim i Stanisławie SZURO, zajęli ich następcy na stanowisku przełożonych sądów powiatowych w Krakowie i w Podgórzu, pp. radcy sądowi Dr. Jan Hałatkiewicz i Marcin Staszczak.

Z grona zarządu ustąpili wskutek zgaśnięcia mandatów przez upływ trzechletniej kadencji pp.: Piotr Banaś, X. Sylwester Binek, X. Antoni Gruszecki, Eugeniusz Jelonek, Ignacy Kranz, Józef Kwiński, Witold Ostrowski, Antoni Szpunar, Seweryn Udziela, Dr. Gustaw Ujejski.

W miejsce ustępujących wybrani zostali do zarządu na następne trzechletnie (1909—1911) pp: Dr. Witold Chwalibogowski, Dr. Michał Flatau, Dr. Jan Hałatkiewicz, Julian Krzykowski, X. Dr. Józef Kulinowski, Kornelia Mayerberg, X. Jan Rzymelka, Seweryn Udziela, Marya Wędrychowska, Dr. Witold Wittig, Jan Wojtyga, Stanisław Wyrobek.

IV. Zmiany w składzie i organizacji Rad opiekuńczych, krakowskiej i podgórskiej.

W przeszłorocznym sprawozdaniu przedstawiliśmy obraz organizacji naszego Stowarzyszenia. Organizacja ta nie uległa zmianie co do głównej konstrukcji. Nie będziemy więc powtarzać szczegółów, odnoszących się do tego przedmiotu. Przypomnimy tylko, iż organizacja ta obejmuje dwie Rady opiekuńcze: krakowską i podgórską, jako satelitki dwóch sądów opiekuńczych. Obydwie dzielą się na sekcye, z których każda ma oddzielny zakres działania. Rada krakowska ma pięć sekcji a podgórska cztery. Poszczególne sekcye dzielą się na oddziały miejscowe. Każda sekcja jak również każdy oddział ma swego przewodniczącego, kierującego ich czynnościami.

W niniejszem sprawozdaniu ograniczymy się tylko do zarejestrowania zmian, jakie zaszły w ciągu roku w składzie poszczególnych sekcji oraz do wskazania kilku drobnych szczegółów, wprowadzających małe reformy w organizacji niektórych sekcji.

Poniżej zamieszczamy szczegółowe zestawienie, przedstawiające obecny skład Rad opiekuńczych, krakowskiej i podgórskiej.

Porównując je z zestawieniem przeszłorocznem, okazuje się, iż w składzie obydwóch Rad zaszły ważne zmiany, — a mianowicie:

A) Główne kierownictwo krakowskiej Rady opiekuńczej objął radca Mieczysław Szybalski w miejsce radcy Dra Franciszka Bujaka, który, będąc posłem do Rady państwa, nie może się zajmować kierownictwem Rady opiekuńczej.

B) Zmiana w osobie przełożonego sądu powiatowego cywilnego w Krakowie, jaka zaszła z początkiem roku bieżącego, pociągnęła za sobą również zmianę w osobie kierownika sekcji pierwszej krakowskiej Rady opiekuńczej, a mianowicie: kierownictwo tej sekcji objął radca Dr. Jan Hałatkiewicz zamiast radcy Władysława Chodzieckiego.

C) Wprowadzona w roku przeszłym zmiana systemu w podziale czynności sekcji pierwszej krakowskiej Rady opiekuńczej, polegająca na tem, że przydział sierót pod nadzór poszczególnym radcom opiekuńczym odbywa się na podstawie podziału terytorialnego miasta Krakowa a nie na podstawie sądowego podziału

czynności w sprawach opiekuńczych pomiędzy referentów według porządku alfabetycznego, oraz okoliczność, iż wielu radców opiekuńczych ustąpiło a kilku nowych przybyło, spowodowały ustanowienie nowego podziału czynności tej sekcji, opartego na podstawie systemu terytoryalnego.

Podział ten przedstawia się następująco :

Liczba oddz.	Dzielnice miasta stanowiące oddział	Kierownicy oddziałów	Radcy opiekuńczy przydzieleni do poszczególnych oddziałów
1	I. Śródmieście	Dr. Hałatkiewicz	Stanisław Byszewski Stanisław Godlewski Leon Kopyciński Józef Przybyłowicz
2	II. i III. Wawel 1 Nowy Świat	Dr. Chilewski	X. Jan Masny X. Dr. Paweł Ryłko
3	IV. Piasek	Dr. Chwalibogowski	Salomea Chwatowa Edw. Czernichowski Maryan Miszewski Stanisław Zięba
4	V. Kleparz	Dr. Kornakiewicz	Karol Haraschin X. Dr. J. Kalinowski Dr. Kazimierz Mayzel X. Andrzej Moliński Marcin Woszczyna
5	VI. Wesoła	Dr. Wittig	Maryan Bartynowski Franciszek Cieślik Stanisław Byszewski
6	VII. i VIII. Stradom i Kazimierz	Wyrobek	Franciszek Górski Władysł. Dziadowicz Salomon Spitzer Kornel Stroka

D) W sekcji drugiej (dla gmin podmiejskich) zaszły następujące zmiany w osobach przewodniczących oddziałów miejscowych oraz członków Rady opiekuńczej:

- a) W Nowej Wsi Narodowej kierownictwo oddziału miejscowego objął X. Adam Więcek, misjonarz, w miejsce Ludwika Kołodziejczyka;
- b) W Prądniku Białym miejsce Kazimierza Zacharskiego, jako kierownika oddziału, zajął Ludwik Schneider — zaś z grona członków Rady opiekuńczej ustąpił Andrzej Romanowski, który przeprowadził się do Prądnika Czerwonego i tam pełni te same obowiązki;
- c) Z grona członków Rady opiekuńczej w Grzegórkach ubył Józef Talaga wskutek zaszłej śmierci;
- d) W Krowodrzy do grona członków Rady opiekuńczej przybył Kazimierz Zacharski;
- e) W Prądniku Czerwonym przybył nowy członek Rady opiekuńczej w osobie Antoniego Kołodzieja;
- f) W okręgu, obejmującym gminy: Dębniki, Ludwinów i Zakrzówek, kierownictwo oddziału miejscowego Rady opiekuńczej objął Emil Reicher zamiast Stanisława Krupickiego.

E) Przewodnictwo sekcji trzeciej powierzono p. Maryi Wędrychowskiej w miejsce p. Leopoldowej Carowej, która złożyła tę godność z powodu słabego zdrowia. Nadto, celem zapewnienia czynnościom, należącym do zakresu działania tej sekcji, należytego toku oraz celem pozyskania nowego organu pracy, dążącej do rozwinięcia działalności sekcji na szerszą skalę, ustanowiono osobny wydział wykonawczy z grona członków tej sekcji, w skład którego oprócz przewodniczącej, weszły następujące panie:

Jako zastępczynie przewodniczącej pp. Sebalda Münnichowa i Kornelia Mayerberg, jako sekretarka p. Zofia Zeleńska, jako skarbniczka p. Marya Gubarzewska, — jako wydziałowe: pp. Błęszyńska, Carowa, Kostanecka, Morawska i Szołajska.

F) W sekcji czwartej zaszła tylko ta zmiana, iż do składu jej przybyli jako radcy opiekuńczy X. Jan Rzymiełka, dyrektor zakładu X. Siemaszki, i p. Emil Reicher, któremu powierzono opiekę nad sierotami, umieszczonemi na wychowanie u rodzin prywatnych w gminach podmiejskich Dębniki, Ludwinów i Zakrzówek.

G) W zakres działania sekcji piątej, zajmującej się opieką nad dziećmi nieślubnemi, wprowadzono tę zmianę, iż obok istniejącego oddziału miejscowego Niepołomickiego, obejmującego kilka gmin w obrębie sądu powiatowego Niepołomickiego, w których znajduje się kilka set dzieci nieślubnych, urodzonych w Krakowie, umieszczonych na wychowaniu u kobiet wiejskich, postanowiono ustanowić osobny oddział krakowski, którego zadaniem będzie rozciągać opiekę nad dziećmi nieślubnemi, znajdującemi się w Krakowie i w gminach podmiejskich, i udzielać im pomocy prawnej celem poszukiwania i strzeżenia przysługujących im praw familijnych i majątkowych. Kierownictwo tego nowego oddziału powie-

rzono Drowi Olearskiemu, który ma się zająć jego zorganizowaniem i pozyskaniem potrzebnych sił do współpracownictwa.

Oddział Niepołomicki sekcji piątej obecnie składa się tylko z przewodniczącego radcy Madeyskiego z Niepołomic i dwóch radców opiekuńczych X. Henryka Wędzichy, proboszcza z Zabierzowa, i Dra Majewskiego, lekarza okręgowego w Niepołomicach, ponieważ XX. Batko i Mirek zostali przeniesieni z Niepołomic na inne posady i z tego powodu złożyli powierzone im funkcje Radców opiekuńczych. Zaś mężowie zaufania z pośród włościan gmin Kłaj, Niepołomice, Podłęże, Wola Batorska, Wola Zabierzowska, Zabierzów, powołani do udziału w czynnościach sekcji piątej rady opiekuńczej, oświadczyli, iż czynności tych bezpłatnie sprawować nie będą.

H) Rada opiekuńcza podgórska straciła swego dotychczasowego przewodniczącego, p. Stanisława Szuro, radcę sądu krajow. wyższego, który ją zorganizował i poczynszy od jej powstania, czynnościami jej bardzo gorliwie z prawdziwym poświęceniem kierował, ponieważ tenże, przeszedłszy w stan spoczynku z końcem roku przeszłego, złożył godność kierownika tejże Rady. Wskutek tego kierownictwo Rady opiekuńczej podgórskiej powierzono jego następcy na stanowisku przełożonego sądu powiatowego w Podgórzu, p. radcy sądu kraj. Marcinowi Staszczakowi.

V. Działalność Zarządu.

A) Czynności administracyjne, odnoszące się do zarządu funduszami.

Z pośród czynności, należących do zakresu działania Zarządu, najważniejszą jest administracja funduszków Stowarzyszenia. Szczegółowe sprawozdanie z tego działu czynności obejmują zamieszczone poniżej zestawienia kasowe, sprawdzone przez komisję kontrolującą. Z zestawień tych okazuje się, iż cały obrót kasowy w porównaniu z obrotem kasowym roku poprzedniego wzrósł przeszło w dwójnasób. Ostateczne wyniki obrotu kasowego w roku 1908, w porównaniu z obrotem kasowym roku 1907, przedstawiają się następująco:

	W roku 1907	W roku 1908	Nadwyżka obrotu kasowego w roku 1908
	Koron	Koron	Koron
Przychód wynosił	15.073·56	30.289·81	15.216·25
Rozchód wynosił	11.863·84	17.481·08	5.617·24
Reszta kasowa z końcem roku wynosiła	3.209·72	12.808·73	9.599·01
Ogółem cały obrót kasowy wynosił	30.147·12	60.579·62	30.432·50

Rozpatrzywszy się bliżej w wynikach zestawienia obrotu poszczególnych funduszków, nasuwają się następujące uwagi:

- a) Fundusz zakładowy powiększył się tylko o kwotę 217 K 85 h, przedstawiającą dziesiątą część wkładek członków uiszczonych w roku 1908, przeznaczoną na ten cel przepisem § 7 statutu;
- b) W funduszu obrotowym główne źródło dochodów stanowiły wkładki członków, które przyniosły:

a) w oddziale krakowskim sumę 1772 K — h

b) w oddziale podgórskim sumę 396 „ 50 „

czyli łączną sumę 2168 K 50 h

a zatem więcej o 155 K 50 h, aniżeli w roku poprzednim.

Do funduszu obrotowego wcielono dochód, uzyskany ze sprzedaży nalepek jubileuszowych, sprzedawanych na cele dobroczynne z okazji jubileuszu cesarskiego. Dochód ten przyniósł 900 koron. Z funduszu obrotowego pokryto następujące ważniejsze wydatki:

- a) Koszta administracji, wynoszące łączną sumę 489 K 70 h. W kwocie tej mieszczą się koszta sprawienia kasy ogniotrwałej, wynoszące 132 koron, koszta druku sprawozdania z czynności Stowarzyszenia za rok 1907 w kwocie 212 kor. i wydatki na pomoc pisarską w kwocie 100 koron;
- b) Przeważna część funduszu obrotowego użytą została na jednorazowe zapomogi wychowawcze. Na ten cel wydano:

a) w oddziale krakowskim sumę 1773 K — h

b) w oddziale podgórskim sumę 531 „ — „

razem sumę 2304 K — h

W porównaniu z rokiem poprzednim wydano na ten cel więcej o 1130 koron. Zarząd Stowarzyszenia nie szafował zbyt hojnie funduszami Stowarzyszenia na udzielanie zapomóg, lecz postępował z jak największą oględnością i skrupulatnością. Zapomogi udzielano jedynie w wypadkach sprawdzonej wyjątkowej nędzy, zasługującej na konieczne uwzględnienie. Z tego powodu zaledwie tylko mniejsza część wniosków o udzielenie zapomogi została uwzględnioną a większa część pozostała bez skutku.

c) W obrocie funduszu stypendyjnego zachodzi ogromna różnica pomiędzy wynikami rachunków za rok 1908 a rachunkami za rok poprzedni.

Podczas gdy w roku 1907 wpływy do funduszu stypendyjnego wynosiły łączną sumę 5343 K 32 h, w roku 1908 fundusz ten wynosił sumę 22.774 K 84 h a zatem więcej o 17.430 K 84 h aniżeli w roku poprzednim.

Przyczynę tej różnicy stanowi ta okoliczność, iż w roku 1907 otrzymaliśmy tylko jedną subwencję od Kasy oszczędności miasta Krakowa w kwocie 100 K. Zaś w roku 1908 z otrzymanych subwencji wpłynęła do funduszu stypendyjnego łączna suma 16.340 K.

W szczególności otrzymaliśmy w tym roku następujące subwencye:

1) Od rządu 15.000 K, 2) od gminy miasta Krakowa 500 K, 3) od powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie 500 K, 4) od Kasy oszczędności miasta Krakowa 100 K, 5) od Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie 200 K, 6) od Rady powiatowej krakowskiej 40 K.

Oprócz subwencji powyżej wymienionych również Sejm krajowy przyznał nam subwencję w sumie 1000 K, która jednak nie przychodzi w rachunkach za rok 1908, ponieważ wypłacona została dopiero w styczniu b. r.

Z funduszu stypendyjnego użyto łączną sumę 12.553 K 43 h, na opłaty od sierót, umieszczonych w zakładach wychowawczych lub u rodzin prywatnych a pozostała w kasie z końcem roku 1908 resztująca suma 10.220 K 73 h.

To źródło dochodu, które tak obficie zasiłło naszą kasę w roku ubiegłym, wyratowało nas od ruiny, która nam zagrażała z powodu, iż inne źródła dochodu nie dopisały i dostarczyło nam środków na utrzymanie kilkudziesięciu sierót w zakładach wychowawczych, które w braku tego funduszu byłibyśmy zmuszeni wyrzucić na ulicę, w tę otchłań zepsucia, z której niedawno je wyrwaliśmy.

Zasilenie funduszu naszego Stowarzyszenia wymienionymi powyżej subwencjami cenimy sobie bardzo wysoko, nie tylko dla tego, iż pozyskaliśmy wydatną pomoc materyalną, ułatwiającą spełnienie naszego zadania, lecz nie mniej ponieważ uważamy je jako dowód uznania pożytecznej działalności naszego Stowarzyszenia przez władze rządowe, jak również przez reprezentacje miasta, kraju oraz instytucji, które obok celów ekonomicznych służą również celom humanitarnym.

Stanowić to będzie bodziec do dalszej wytrwałej pracy w wytkniętym kierunku.

B) Czynności bieżące.

Ważniejsze sprawy były przedmiotem obrad na pełnych posiedzeniach zarządu, które się odbywały co kwartał, a mianowicie: 8-go lutego, 4-go kwietnia, 12-go września i 30-go grudnia 1908 r. Wydział wykonawczy załatwiał drobniejsze sprawy bieżące i odbył w tym celu 15 posiedzeń.

W roku sprawozdawczym załatwiono 383 exhibitów czyli o 137 więcej aniżeli w roku poprzednim.

Z pośród spraw, mających ogólne znaczenie, któremi zarząd Stowarzyszenia w ubiegłym roku się zajmował, należy wymienić następujące:

1) Wskutek uchwały, powziętej na posiedzeniu w dniu 8-go lutego 1908 r., wniesiono memoriał do Rady miasta Krakowa z przedstawieniem, aby fundusz przeznaczony na uczczenie jubileuszu cesarskiego z powodu 60-letniej rocznicy od objęcia panowania użytym został na założenie domu podrzutków lub zakładu

wychowawczego dla niemowląt i opuszczonej dziatwy, będącej w wieku poniżej lat siedmiu, a nie na cele biblioteki publicznej.

2) Wniesiono petycje do Wydziału krajowego a następnie do Sejmu: o przyspieszenie czynności przygotowawczych celem założenia kolonii poprawczej dla małoletnich przestępców w Przedzielnicy pod Dobromilem, tudzież o przeznaczenie pewnej części z funduszu jubileuszowego, uchwalonego przez Sejm krajowy, na cele zakładów poprawczych dla młodocianych przestępców na założenie drugiego zakładu poprawczego w Galicyi Zachodniej w miejscowości odległej niedaleko od Krakowa.

3) Wniesiono petycję do Sejmu krajowego o zmianę obowiązujących przepisów w przedmiocie organizacji opieki publicznej nad ubogimi sierotami i opuszczonemi dziećmi, oraz o postanowienie w drodze ustawodawczej, aby część kar administracyjnych, które obecnie wpływają do gminnych funduszy na rzecz ubogich, mogła być użyta na powiększenie funduszu sierotego.

4) Wystosowano pismo do Komitetu ochron dla małych dzieci z prośbą, aby przy zamierzonej budowie nowej ochrony dla małych dzieci w Grzegórkach, uwzględniono konieczną potrzebę założenia internatu dla małych dzieci, będących w wieku poniżej lat siedmiu, i aby wybudowano gmach o odpowiednich rozmiarach i rozkładzie, któryby mógł być użyty na pomieszczenie tego rodzaju zakładu.

5) Zarząd Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“ wziął udział w akcji filantropijnej, podjętej przez kilka Stowarzyszeń dobroczynnych, z powodu obchodu jubileuszu cesarskiego ku uczczeniu 60-letniej rocznicy panowania, której przedmiotem było zbieranie funduszy na cele dobroczynne przez rozpowszechnianie kart jubileuszowych w postaci przeźroczy, przedstawiających podobiznę cesarza lub inicjał jego imienia a przeznaczonych do wywieszania w oknach zamiast ich oświetlania. Akcja ta przyniosła naszemu Stowarzyszeniu dochód w kwocie 900 koron.

6) Przystąpiono do Związku Zakładów i Stowarzyszeń poświęconych opiece nad opuszczoną dziatwą i zaniedbaną młodzieżą (*Centralstelle für Kinderschutz und Jugendfürsorge*), w charakterze członka zwyczajnego.

VI. Rada opiekuńcza krakowska.

Działalność Rady opiekuńczej krakowskiej, podzielona pomiędzy pięć sekeyi, z których każda ma odrębny zakres działania a niektóre obejmują po kilka oddziałów, jest bardzo rozległą. Jednak organizacja jej, na pozór skomplikowana, w rzeczywistości jest bardzo prostą i pojedynczą. System, na którym się opiera, jest tylko naturalnem zastosowaniem podziału pracy, który przy każdej pracy zbiorowej jest koniecznym. To też różnorodne czynności poszczególnych sekeyi i oddziałów zlewają się w jedną organiczną całość

A ogniwem łączącym je ze sobą, jest wspólny cel, do którego dążą i wspólna idea, która im przyświeca.

Niepodobna w krótkim sprawozdaniu pomieścić wszystkich szczegółów, dających dokładny obraz działalności każdej sekcji z osobna, musimy się więc ograniczyć do naszkicowania ich w głównych zarysach.

I) W roku przeszłym, zdając sprawę z czynności sekcji pierwszej w r. 1907, byliśmy zmuszeni zaznaczyć stan niepojemny. Przytem jednak wyraziliśmy przekonanie, że stan ten uważamy za przemijający, oraz nadzieję, że wkrótce nastąpi zwrot ku lepszemu. Nadzieja ta ziściła się w zupełności, gdyż działalność tej sekcji w roku ubiegłym wykazuje wyniki bardzo dodatnie. Główną zasługę w tej mierze przypisać należy kierownikowi sekcji, radcy sądu krajowego Władysławowi Chodziekiemu, który z całym poświęceniem oddał się pracy na tem polu i nadzwyczaj gorliwie i umiejętnie nią kierował, pomimo iż miał nie małe trudności do przezwyciężenia. Główną trudność stanowił słaby udział radców opiekuńczych w tej pracy. Z pośród 50 radców opiekuńczych zapisanych na liście, zaledwie mniejsza połowa brała więcej lub mniej czynny udział w pracach sekcji a większa połowa była zupełnie bezczynną. Pomimo tego owoce pracy tej mniejszej połowy radców opiekuńczych na polu wykonywania nadzoru opiekuńczego są obfite. Zbadali oni stosunki przeszło tysiąca sierót i przedłożyli 633 sprawozdań. Ilość ta przewyższa dziesięciokrotnie liczbę sprawozdań, przedłożonych w roku poprzednim. Szczególną gorliwością odznaczyli się radcy opiekuńczy: Byszewski, Godlewski, X. Dr. Kułiawski, X. Masny, Przybyłowicz, Spitzer, Stroka i Woszczyna.

Wyniki tych czynności przedstawiają się korzystnie nie tylko pod względem ilości, lecz również co do jakości, gdyż przedłożone sprawozdania odznaczają się większą dokładnością. Również z tego powodu należy podnieść zasługę kierownika sekcji radcy Chodzieckiego, który wprowadził w używanie nowy kwestyonaryusz, obejmujący dokładne wskazówki dla radców opiekuńczych, na co mają zwracać uwagę przy wykonywaniu nadzoru opiekuńczego i badaniu stosunków pupilów i jakie szczegóły zamieszczać w sprawozdaniu, które są ważne dla sądziego opiekuńczego.

To też wyrażając p. radcy Chodziekiemu prawdziwą wdzięczność za jego owocną i pożyteczną pracę, nie możemy zataić szczerego żalu, że sekcya pierwsza straciła tak dzielnego kierownika. Pociesza nas tylko nadzieja, iż jego następca na tem stanowisku, radca Hałatkiewicz, zastąpi godnie swego poprzednika.

II) Polem działania sekcji drugiej są gminy podmiejskie, które mają być wcielone do Wielkiego Krakowa. Gminy te, zamieszkałe przez ludność robotniczą, zarobkującą w Krakowie, są siedliskami nędzy, w których mieszcza się gniazda zepsucia, zatruwające swym jadem działalność, zrodzoną w tej atmosferze, niemal od przyszłości na świat. To też praca opiekuńcza wśród takiego środowiska jest trudną i mozolną. Jednak niwa tej pracy nie leży

odłogiem, lecz jest starannie uprawianą przez energicznego kierownika tej sekcji Dra Zgorzalewicza i przez przełożonych oddziałów miejscowych, dopomagających mu skrzętnie w tej pracy. A jeżeli owoce jej nie biją w oczy, to pochodzi stąd, iż złe przybrało zbyt wielkie rozmiary i zakorzeniło się zanadto głęboko, aby je można w krótkim czasie owładnąć i wytepić skromnymi środkami, jakie mamy do dyspozycji.

Sekcja druga została zorganizowana w jesieni 1907 r. w ten sposób, iż w każdej gminie utworzono osobny oddział miejscowy Rady opiekuńczej, pod przewodnictwem kierownika szkoły, przy współdziale naczelnika gminy i po kilku lub kilkunastu obywateli miejscowych jako radców opiekuńczych. Kierownik sekcji na osobnych posiedzeniach, odbytych w tym celu w każdej gminie, rozdzielił czynności nadzoru opiekuńczego i czuwania nad sierotami pomiędzy poszczególnych radców. Następnie w ciągu roku 1908 w każdej gminie odbyło się posiedzenie sprawozdawcze z radcami opiekuńczymi, celem wysłuchania ich opinii o stanie pupilów im przydzielonych, oraz wniosków co do ich wychowania lub utrzymania. Ze sprawozdań, złożonych na tych posiedzeniach, okazało się, iż utworzenie tej sekcji dla gmin podmiejskich było bardzo potrzebne a nawet konieczne. Wynikiem tych posiedzeń były liczne wnioski: o udzielenie zapomóg bądź stałych bądź jednorazowych matkom, obciążonym drobnymi dziećmi, na potrzeby ich wychowania, o umieszczenie sierót w zakładach wychowawczych, lub w kolonii Rabczańskiej dla dzieci skrofulicznych. Wiele z tych wniosków Wydział wykonawczy uwzględnił i przychylnie załatwił. W kilku wypadkach zwrócono sądowi opiekuńczemu uwagę na niedbalstwo opiekunów w sprawowaniu opieki lub w zarządzie majątkiem pupilów. W pracach sekcji drugiej prawdziwą zasługę położyli kierownicy szkół jako przewodniczący oddziałów miejscowych, którzy pomimo obciążenia pracą zawodową, ochotnie i z zapałem zajęli się powierzonymi im obowiązkami i gorliwie kierowali akcją opiekuńczą. Niemniej jednak należy wyrazić uznanie i podziękę przeważnej części miejscowych członków Rady opiekuńczej, którzy również chętnie poświęcali swój czas i trudy dla dobra małoletnich. Ale z drugiej strony zanosimy do nich usilną prośbę, aby nie ustawali w swej gorliwości i nadal losem poruczonych ich opiece sierót z równą życzliwością i starannością się zajmowali.

III. Zadaniem sekcji trzeciej, złożonej prawie wyłącznie z pań, jest praca wychowawcza nad młodzieżą, uczęszczającą do szkół niższych, na razie żeńskich, pozbawioną należytej opieki domowej, w godzinach wolnych od nauki szkolnej. Zadanie to spełnia sekcja przez zakładanie ochron popołudniowych, bez obciążenia budżetu Stowarzyszenia, przy pomocy funduszu, pochodzącego z własnych składek miesięcznych członków i z darów na ten cel przeznaczonych. W ochronkach tych gromadzą się dzieci o zaniechanem wychowaniu, pochodzące ze sfer najuboższych, i tam bywają zatrudnione, pod kierunkiem zawodowych wychowawczyń,

przy współudziale opiekunek z grona członków sekcji, pracą kształcącą ich umysł i serce, jak również nauką robót ręcznych. Pracę tę urozmaicają stosowne rozrywki, mające na celu przez ruch ciała działać korzystnie na fizyczny rozwój i wyrabiać pewną ogładę towarzyską. Nadto dzieci te otrzymują skromny posiłek w postaci szklanki mleka lub herbaty z bułką.

Rozpoczynający się rok 1908 zastał już jedną ochronkę popołudniową dla dziewcząt, założoną w maju 1907 r. w szkole wydziałowej żeńskiej przy ulicy Dietla, oraz przygotowany fundusik i poczynione kroki do założenia drugiej ochronki.

Dnia 11-go lutego 1908 r. nastąpiło otwarcie drugiej ochronki popołudniowej dla dziewcząt w szkole wydziałowej żeńskiej przy ulicy Topolowej. Od tej pory uczęszczało do ochronki po 35—40 dziewcząt z klasy II-giej, III-ciej i IV-tej. Ochronka ta zostawała pod bezpośrednią opieką panny Kornelii Mayerberg.

Przy zamknięciu ochronki w dniu 30-go czerwca 1908 roku, które się odbyło w obecności przedstawicieli Rady opiekuńczej, obdarzono dzieci książeczkami i obrazkami a najuboższe chusteczkami. Zarówno zewnętrzny wygląd dzieci, jak również ich produkcyjne popisowe i wystawa robót ręcznych, stwierdziły bardzo zbawienne skutki pracy, podjętej przez kierowniczkę dla podniesienia moralnego i intelektualnego poziomu zaniedbanej dziatwy szkolnej.

Niemniej pomyślnie spełniała swe zadanie wcześniej założona ochronka przy ulicy Dietla, której opiekunką od początku była p. Sebalda Münnichowa. Jednak już w pierwszej połowie 1908 r. zaszła zmiana w osobie opiekunki tej ochrony, gdyż z powodu niepomyślnego stanu zdrowia p. Münnichowej, stałą opiekę nad tą ochronką objęła p. Marya Gubarzewska i sprawuje ją dotąd, troszcząc się gorliwie o wszystkie jej potrzeby.

Koszta utrzymania obydwóch ochron w roku 1908 wynosiły sumę 1.329 koron, z której na koszty utrzymania ochrony przy ulicy Dietla przypada kwota 727 koron, a na koszty utrzymania drugiej ochrony przy ulicy Topolowej kwota 602 koron.

Sekcja trzecia ucierpiała wiele w roku ubiegłym z powodu dłuższej choroby tak przewodniczącej p. Carowej, jak również jej zastępczyni p. Münnichowej oraz wskutek wyjazdu z Krakowa na stałe sekretarki p. Lutostańskiej. Niepomyślny stan zdrowia spowodował p. Carową do złożenia godności przewodniczącej a zarząd Stowarzyszenia zmuszonym był z wielkim żalem przyjąć jej ustąpienie z przewodnictwa sekcji. Z powodu tak niepomyślnych wypadków, które dotknęły osoby kierujące czynnościami sekcji trzeciej, w zarządzie tejże panowało bezkrólewie niemal przez cały rok. Jednak to nie spowodowało zastoju w czynnościach sekcji, która pomimo tych przeciwności losu nie próżnowała. Faktyczne jej przewodnictwo objęła panna Kornelia Mayerberg, a p. Marya Gubarzewska, obok czynności skarbniczki, zajmowała się czynnościami sekretarki oraz opiekunki jednej ochrony.

Gorliwości obydwóch tych pań mamy do zawdzięczenia, że działalność sekcji się nie przerwała, lecz rozwijała się prawidłowo z pomyślnym skutkiem.

Za inicjatywą p. Mayerberg przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego we wrześniu 1908 odbyła się konferencya pań, należących do sekcji trzeciej. Przedmiotem tejże był wypracowany przez nią projekt pewnych zmian w wewnętrznej organizacyi ochronek, oparty na doświadczeniach, nabytych w ubiegłym roku szkolnym i program czynności na rok bieżący, obejmujący szczegółowe wskazówki co do zatrudnienia dzieci w ochrookach, zwłaszcza w zakresie robót ręcznych. Program ten po ożywionej dyskusyi przyjęto z uznaniem.

Po trzechmiesięcznej przerwie wakacyjnej nastąpiło ponowne otwarcie obydwóch ochron dnia 1-go i 3-go października 1908 r. Do ochrony przy ulicy Dietla przyjęto 42 dziewcząt, a do ochrony przy ulicy Topolowej 37. Prowadzenie pierwszej ochrony powierzono pannie Zofii Zajączkowskiej, a drugiej pannie Bronisławie Szewczykównie. Opiekę nad wewnętrzną karnością i ładem przyjęły: dyrektorka p. Grossowa w ochronie przy ulicy Topolowej, a nauczycielka p. Samborska w ochronie przy ulicy Dietla.

Celem zakończenia długotrwałego bezkrólewia i wprowadzenia w czynnościach sekcji odpowiedniej organizacyi, któraby je ujęła w pewien system i wskazywała im stały kierunek, odbyło się posiedzenie członków sekcji w dniu 24-go listopada, na którym dokonano wyboru wydziału wykonawczego sekcji, złożonego z przewodniczącej, dwóch zastępczyń tejże, skarbniczki, sekretarki i pięciu pań wydziałowych. W skład tego wydziału weszły panie powyżej wymienione. Organizacya ta została zatwierdzoną przez zarząd Stowarzyszenia. Na tem posiedzeniu odbyła się ożywiona dyskusya nad sposobami przysporzenia funduszków na cele sekcji oraz nad poruszonemi przez p. Mayerberg kwestyami, mającemi na celu pozyskanie czynnego udziału pań należących do sekcji w pracy tejże. Wynikiem tych obrad były następujące postanowienia:

1) Świeżo wybrana przewodnicząca p. Wędrychowska przyrzekła zająć się urządzeniem przedstawienia teatru amatorskiego, w którym wyłącznie dzieci wezmą udział;

2) Postanowiono zająć się urządzeniem gwiazdki dla ubogiej dziatwy w obydwóch ochronkach i w tym celu zbierać dary w postaci sukienek, kaftaników, trzewików i innych części ubrania i bielizny;

3) Postanowiono rozebrać pomiędzy siebie pewną ilość puszek i rozdzielić je pomiędzy dzieci, pragnące przyjść ochronkom z pomocą za pomocą składek groszowych a następnie co miesiąc urządać rozbić i wypróżnianie puszek.

Wszystkie powyższe postanowienia zostały w krótkim czasie urzeczywistnione. Dzięki zabiegom pań wydziałowych i innych członków sekcji zebrano obfitą ilość podarków na gwiazdkę, do czego w znacznej części przyczynili się kupcy chrześcijańscy.

W czasie feryi świątecznych odbyły się uroczystości gwiazdkowe w obydwóch ochronkach, podczas których 80 dziewczątek obdarzono darami najrozmaitszej natury wśród nietajonych objawów radości i wdzięczności. Pojawienie się dzieci nazajutrz po gwiazdce w otrzymanych sukienkach, fartuszkach i serdaczkach świadczy, jak dary te były potrzebne i pożądane.

Za staraniem pani Wędrychowskiej już z początkiem stycznia b. r. odbyło się dziecinne przedstawienie amatorskie w domu katolickich stowarzyszeń robotniczych, które przyniosło przeszło 400 koron dochodu. A uroczystość rozbijania puszek odbyła się już dwukrotnie i przyniosła dosyć pokaźny rezultat. Ten udział dzieci z zamożniejszych rodzin w filantropijnej akcji ich matek, które je do tego zachęciły, dla dobra ubogiej diatwy, stanowi niezaprzeczenie uwieńczenie dobroczynnego dzieła, podjętego przez grono pań, stanowiące sekcję trzecią Rady opiekuńczej.

Również należy podnieść, iż do zasilenia funduszków tej sekcji przyczyniła się znacznie Kongregacya Maryańska nauczycielek, która wskutek serdecznego przemówienia O. Bratkowskiego postanowiła składać na każdym miesięcznem zebraniu dowolne drobne datki, z których w roku 1908 zebrała się suma 107 koron.

Wreszeie nie można pominąć tej okoliczności, iż sekcya trzecia Rady opiekuńczej utrzymuje ściśle i serdeczne stosunki z pokrewnymi stowarzyszeniami, a mianowicie: z Polskim Związkiem niewiast katolickich i z Kołem panien, opiekujących się biednymi i zaniedbanymi dziećmi.

IV) Sekcya czwarta Rady opiekuńczej zajmuje się umieszczaniem ubogich sierót i opuszczonych dzieci w odpowiednich zakładach wychowawczych, rozciąga czynną opiekę nad nimi, czuwa nad ich potrzebami i stara się o ich zaspokojenie. Małe dzieci w wieku poniżej lat siedmiu, umieszcza o osób prywatnych i wyszukuje w tym celu odpowiednie wychowawczynie. Zadanie to jest tak obszerne, że zaledwie tylko w drobnej części możemy mu zadosyćuczynić przy pomocy tych środków, jakie mamy do rozporządzenia.

Działalność sekcji czwartej łączy się tak ściśle z działalnością Wydziału wykonawczego, iż trudno jest oznaczyć granicę, gdzie się kończy czynność Wydziału wykonawczego a rozpoczyna czynność sekcji. Przewodniczący sekcji odbiera wnioski o umieszczenie sierót w zakładzie wychowawczym, pochodzące bądź od sądu opiekuńczego, od opiekunów, od Radców opiekuńczych, lub od osób interesujących się ich losem, utrzymuje je w ewidencji, a po należytem zbadaniu przedstawia je na posiedzeniu Wydziału wykonawczego, który według stanu funduszków, jakie ma do dyspozycji, wnioski te uwzględnia, lub pozostawia je bez skutku. Niestety, większa część tych wniosków nie może być uwzględnioną z powodu braku dostatecznych funduszków.

Przy wyborze sierót lub opuszczonych dzieci, przedstawionych do umieszczenia w zakładzie wychowawczym, sekcya trzyma się

tej zasady, aby wybierać tylko takie dzieci, co do których nie jest wykluczona nadzieja, że wychowanie zakładowe przyjmą z dobrym skutkiem. Pomimo tej przezorności często doznajemy zawodu i nie rzadkie są wypadki, iż dziecko, umieszczone za naszym staraniem w zakładzie wychowawczym, ucieka z zakładu, albo też musi być usuniętem, ponieważ wpływa szkodliwie na innych wychowanków. Tem się tłumaczy fakt, iż, pomimo że od początku istnienia naszego Stowarzyszenia umieściliśmy blisko 200 dzieci w zakładach wychowawczych, obecnie znajduje ich się tam tylko 83. Większa część ulotniła się i używa złotej wolności. W tem też, jak również w niedostateczności środków, potrzebnych do osiągnięcia zamierzonego celu, tkwi przyczyna, iż pomimo naszej usilnej kilkuletniej pracy, liczba młodocianych przestępców, oraz andrusów wałęsających się beczynn timer po ulicach miasta, z każdym rokiem wzrasta.

Dla nas wyrostki, którzy raz wstąpili w progi sądu karnego, lub którzy zakosztowali gościny pod telegrafem, w areszcie miejskim a nawet w schronisku brata Alberta, nie przedstawiają widoków, iżby przez wychowanie w zakładzie można ich nawrócić na drogę poprawy i wyprowadzić na użytecznych członków społeczeństwa. Tacy kwalifikują się tylko do zakładu poprawczego, którego niestety nie możemy się doczekać w naszym kraju.

Praca nasza nie może być poprawczą, bo na to nie mamy odpowiednich środków. Może ona być tylko ochronną czyli zapobiegawczą, aby działwę o zaniedbanem wychowaniu, narażoną na niebezpieczeństwo złych skutków, ratować od grożącego jej niebezpieczeństwa moralnego zepsucia.

Wydało nam się rzeczą potrzebną zamieścić powyższe uwagi, celem odparcia często podnoszonych zarzutów z powodu, iż nie zajmujemy się młodzieżą, która weszła w kolizyę z kodeksem karnym, lub która wskutek próżniaczego włóczęgostwa stała się ofiarą zepsucia lub zwyrodnienia. Zarazem chcemy wyjaśnić władzom bezpieczeństwa, dlaczego nie możemy czynić zadosyć ich częstym wezwaniom o zaopiekowanie się młodzieńcami moralnie upadłymi.

Pomimo tej jawnej niedostateczności w naszym działaniu, możemy sobie śmiało przypisać zastugę, iż w wielu wypadkach udało nam się uratować zagrożoną niebezpieczeństwem działwę od moralnego upadku. Dlatego praca nasza, jakkolwiek ograniczona do szczupłego zakresu, niewątpliwie wydaje zbawienne owoce. Obecny stan sierót i opuszczonych dzieci, pozostających pod opieką sekcji czwartej, jest następujący:

Ogólna ilość wychowanków, umieszczonych w 11 zakładach, wynosi 83, a oprócz tego 12 dzieci pozostaje na wychowaniu u osób prywatnych — czyli razem 95 dzieci, pomiędzy którymi jest 58 chłopców a 37 dziewcząt. Chłopcy umieszczeni są: w zakładzie X. Siemaszki w Krakowie, w internacie przy kolegium Pijarów w Krakowie, w bursie dla synów nauczycielskich w Krakowie, w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku, w Pawlikowicach i w Miejscu Piastowem, trzydzieści dziewcząt jest umieszczonych w zakładach

Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu, na Kazimierzu, w Łobzowie i w Moszczanach, jedna w internacie św. Rodziny, a sześć u prywatnych wychowawczyń.

Wydatki, poniesione w roku 1908 na utrzymanie dzieci w zakładach wynosiły przeszło 12.500 koron.

Jeżeli się zważy, że stały dochód Stowarzyszenia (pochodzący z wkładek członków), wynosi zaledwie 2000 koron rocznie, to jest rzeczą jasną, iż rozmiary naszej działalności na tem polu wielokrotnie przewyższają nasze skromne siły. To też jedynie ufność w pomoc Opatrzności i nadzieja lepszej przyszłości, ośmielają nas do pewnego hazardu w naszych przedsięwzięciach, podejmowanych dla dobra ubogich sierót i opuszczonej diatwy.

V) Do zakresu działania sekcji piątej Rady opiekuńczej należy opieka nad dziećmi nieślubnymi. Niestety, sekcya ta nie mogła rozwinąć swej działalności w tej pełni, jak tego potrzeba wymaga, z powodu braku sił i środków. Obejmuje ona dwa oddziały terytoryalne: krakowski i niepołomicki. Pierwszy pozostaje pod kierunkiem Dra Olearskiego, a drugi pod kierunkiem radcy Madeyskiego z Niepołomic i X. Henryka Wędzicha z Zabierzowa.

Działalność oddziału niepołomickiego odnosi się do dzieci nieślubnych, urodzonych w Krakowie i podlegających władzy opiekuńczej sądu powiatowego krakowskiego, będących na wychowaniu u kobiet wiejskich, trudniących się zawodowo tym procederem. Dzieci tej kategorii w dziewięciu gminach powiatu niepołomickiego znajduje się około 500. Oczywiście, iż przy znacznej liczbie dzieci, rozrzuconych na obszarze dziewięciu gmin, wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad nimi połączone jest z wielkimi trudnościami z powodu braku odpowiednich organów, dających się użyć do tej czynności.

Rada opiekuńcza zamierzała posługiwać się w tej mierze miejscowymi czynnikami gminnymi i zaprosiła do tego kilkunastu mężów zaufania, wybranych z pośród gospodarzy wiejskich. Ci jednak uchylili się od sprawowania tej czynności. Wobec tego nie pozostało nic innego, jak tylko wykonywać ten nadzór za pomocą własnych delegatów, wysyłanych w tym celu z Krakowa do dotyczących gmin. Ponieważ jednak nie mamy takich do dyspozycji, którzyby tej pracy poświęcić mogli więcej czasu, przeto może być wykonywaną tylko dorywczo i dla tego nie może być dokładną. Czynność nadzoru opiekuńczego w tych gminach ogranicza się tylko do przedsięwzięcia jednorazowego w ciągu roku pobieżnego przeglądu owych dzieci krakowskich, znajdujących się na wychowaniu u kobiet wiejskich, i to nie wszystkich, lecz tylko tych, które dobrowolnie na oznaczoń punkt zborny przez swe wychowawczynie przyniesione, względnie przyprowadzone zostaną, gdyż te nie mogą być do tego zmuszone.

W roku ubiegłym komisya, złożona z członków sekcji pp. Szybalskiego, Madeyskiego, Dra Olearskiego i Dra Majewskiego, przedsięwzięła w miesiącu sierpniu lustracyę krakowskich dzieci

nieślubnych, znajdujących się w gminach: Zabierzów, Wola Zabierzowska i Chobot i zbadała około 150 dzieci a wyniki swych spostrzeżeń przedstawiła Zarządowi. Ogólne wrażenie, jakiego komisya doznała na podstawie tego pobieżnego przeglądu, było dosyć korzystne o tyle, iż przedstawione im dzieci okazały się przeważnie zdrowe, fizycznie nie źle rozwinięte, i nie najgorzej odżywione. Ale natomiast sfera duchowa dzieci, które wyszły z wieku niemowlęcego, pozostawia wiele do życzenia. Wychowanie ich w tym kierunku przedstawia się jako bardzo zaniedbane a naturalnem następstwem tego jest widoczne upośledzenie rozwoju umysłowego.

Komisya lustracyjna uznała jednomyślnie, iż byłoby wielkiem dobrodziejstwem dla tej rzeszy zaniedbanej dziatwy, gdyby w parafii Zabierzowskiej założoną została ochronka pod kierunkiem Służebniczek lub innego Zgromadzenia zakonnego, w którejby te dzieci, zanim dojdą do wieku szkolnego, miały spesobność czerpania pierwszych zasad wychowania. Oczywiście, iż brak fundusów nie pozwala na zadosyć uczynienie tej potrzeby, ale zwracamy się do bratniego nam Towarzystwa opieki nad niemowlętami z prośbą, aby zechciało nam przyjść z pomocą w tym względzie, a w ogólności, aby zwróciło swą uwagę na ten zastęp nieślubnych dzieci nagromadzony w gminach, położonych w powiecie Niepołomickim, potrzebujący opieki, a znajdzie tam obfity materiał, któremu może poświęcić swą pracę.

Pomiędzy dziećmi przedstawionemi komisji było kilkadziesiąt takich, od których żywicielki nie pobierają żadnej opłaty, ponieważ ich matki są niewiadome z miejsca pobytu. Wpóśród tej kategorii znaleźliśmy przeszło trzydzieści dzieci będących w wieku szkolnym, które jednak do szkoły nie uczęszczają z powodu braku odpowiedniej odzieży i obuwia. Komisya, chcąc żywicielkom tych dzieci dopomódz, aby je mogły posyłać do szkoły, przedstawiła Zarządowi wniosek o udzielenie im odpowiedniej zapomogi na sprawienie obuwia i odzieży. Zarząd przychylając się do tego wniosku przeznaczył na ten cel kwotę 310 koron, która pomiędzy 31 wychowawczyń rozdzielona została.

Oprócz tego na wypadek choroby zapewniliśmy dzieciom będącym pod naszą opieką, bezpłatną pomoc lekarską i aptekę.

Do tego szczerpłego zakresu ograniczała się nasza czynność opiekuńcza w oddziale niepołomickim piątej sekcji Rady opiekuńczej.

W oddziale krakowskim tej sekcji nadzór opiekuńczy nad dziećmi nieślubnemi wykonywany był za pomocą radców opiekuńczych, przydzielonych do sekcji pierwszej. Przewodniczący tego oddziału Dr. Olearski czynił starania, aby pozyskać specjalnych radców opiekuńczych dla tej kategorii pupilów. Ale usiłowania jego dotąd nie odniosły skutku. A więc mamy tu wypadek wprost przeciwny temu, jaki się wydarzył w sekcji trzeciej. Tam mieliśmy armię bez wodza, a tu mamy dowódcę bez armii. Lecz okazało się, że łatwiej jest wojsku obejść się bez dowódcy, aniżeli wodzowi bez wojska. Ale mamy nadzieję, że i w tej sekcji uda się nam

zmobilizować potrzebne siły do pracy, czego gorąco pragniemy, gdyż do działalności sekcji piątej przywiązujemy bardzo doniosłe znaczenie. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż dzieci nieślubne są najnieszczęśliwszymi istotami na świecie. Większa ich część, pozabawiona rodziny i opieki, opuszczona przez wyrodne matki, marnieje i ginie. A te, które pozostają przy życiu, rzucone w świat na los szczęścia, wyzyskiwane i poniewierane przez swe wychowawczynie i żywicielki, wyrodniają fizycznie i moralnie; stają się wyrzutkami społeczeństwa, których stałem mieszkaniem bywa szpital i więzienie a w najlepszym razie dom przytułku dla bezdomnych nędzarzy.

Zagraniczne ustawodawstwa europejskie otoczyły dzieci nieślubne szczególną opieką i wprowadziły w życie ustawy i instytucje, zapewniające im ochronę od nędzy i moralnego upadku oraz należyte wychowanie, jako to: domy podrzutek, instytucje opiekunów zawodowych (*Berufsvormundschaft*), gminne urzędy opiekuńcze (*Kinderschutzbamt*), ustawy postanawiające, iż tylko osoby ukwalifikowane i zasługujące na zaufanie, które uzyskały specjalną koncesję od właściwej władzy, mogą przyjmować dzieci na wychowanie za opłatą, oraz wprowadzające bezpłatną opiekę lekarską i ścisłą kontrolę nad tem wychowaniem, wykonywaną przez organa władzy, lub przez ustanowionych w tym celu specjalnych inspektorów i inspektorki (*Ziehkinderüberwachung*), wreszcie ustawy o przymusowym wychowaniu (*Fürsorgeerziehung*), zapewniające zaniedbanym dzieciom należyte wychowanie na koszt publiczny.

U nas to wszystko jest jeszcze muzyką przyszłości, istniejąca w sferze marzeń, którą dopiero przyszłe pokolenia może zdołać wprowadzić w rzeczywistość. Zanim to nastąpi, pragniemy, aby własna pomoc obywatelska zastąpiła te upragnione instytucje. Do tego dąży sekcja piąta Rady opiekuńczej i oczekuje, aby społeczeństwo poparło jej usiłowania w tym kierunku.

VII. Rada opiekuńcza podgórska.

Zakres działania Rady opiekuńczej podgórskiej, jakkolwiek terytoryalnie szerszy i ograniczony do mniejszych środków, jest o tyle obszerniejszym od zakresu działania krakowskiej Rady opiekuńczej, iż Rada opiekuńcza podgórska samodzielnie rozporządza swymi funduszami, pochodzącymi z wkładek członków, należących do oddziału, i z innych wpływów, jakie własną zapobiegliwością uzyskać zdoła.

W roku ubiegłym dochód tej Rady ograniczył się tylko do wkładek złożonych przez 163 członków oddziału podgórskiego, które przyniosły łączną sumę 396 K 50 h
a ponieważ kapitał pozostały z r. 1907 wynosił sumę 755 „ 58 „
zaś odsetki od tego kapitału przyniosły 25 „ 37 „

przeto ogólny fundusz dyspozycyjny w roku 1908

wynosił sumę 1177 K 45 h

Fundusz ten użyto w sposób następujący:

a) Wydano na 36 zapomóg wychowawczych, udzielonych ubogim sierotom i opuszczonym dzieciom łączną sumę	531 K — h
b) Koszta utrzymania trzech sierót w zakładzie sierót Dzieciątka Jezus w Bóbrku wynosiły	420 „ — „
c) Koszta administracyjne, kursora i drobne wydatki	20 „ 40 „
d) Do funduszu zakładowego oddano obowiązkowy 10% udział od wkładek w kwocie	39 „ 65 „
Ogólna suma wydatków wynosi	1010 K 95 h
A zatem pozostało w kasie z końcem roku 1908	166 „ 50 „

W skład Rady opiekuńczej podgórskiej wchodzi 25 radców opiekuńczych w Podgórzu, oraz 10 radców opiekuńczych w gminach Dębni, Ludwinów i Zakrzówek, którzy wykonywali nadzór opiekuńczy nad sierotami w przydzielonych im okręgach i przedstawiali sądowi opiekuńczemu odpowiednie sprawozdania.

Jaż to już powyżej nadmieniliśmy, radca sądu kr. wyższego Stanisław Szuro, który zorganizował Radę opiekuńczą podgórską i przez trzy lata gorliwie jej przewodniczył, przeszedłszy w stały stan spoczynku, złożył godność przewodniczącego tej Rady a Zarząd Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“, dalsze kierownictwo tej Rady powierzył radcy sądu krajowego Marcinowi Staszczakowi, świeżo zamianowanemu przełożonemu sądu powiatowego w Podgórzu, który jednak dotąd urzędu tego jeszcze nie objął.

Kończąc niniejsze sprawozdanie, w którym staraliśmy się przedstawić wiernie tak dodatnie jak ujemne wyniki naszej działalności w roku ubiegłym, bez przechwałki lub przesady, poczuwamy się do obowiązku wyrażenia szczerzej wdzięczności, imieniem nieszczęśliwej opuszczonej diatwy, korzystającej z dobrodziejstwa naszej instytucji Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób do jej dobra się przyczynili, zanosząc gorącą prośbę, aby nam również na przyszłość życzliwości swej nie odmawiali a mogą być pewni, że ich zbawienne owoce sowiec odpłacą Ich ofiarność.

Kraków, dnia 27 lutego 1909.

Prezes:

Leonard Łukaszewski.

I. Wiceprezes:

Mieczysław Szybalski.

II. Wiceprezes:

X. Dr. Czesław Wądołny.

I. Sekretarz:

Dr. Witold Wittig.

II. Sekretarz:

Stanisław Wyrobek.

II. Skład Zarządu

Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej” w Krakowie.

A) Wydział wykonawczy:

Prezes: Leonard Łukaszewski.

I. Wiceprezes: Mieczysław Szybalski.

II. Wiceprezes: X. Prałat Dr. Czesław Wądołny.

I. Sekretarz: Dr. Witold Wittig.

II. Sekretarz: Stanisław Wyrobek.

Skarbnik: Julian Krzykowski.

Kierownicy sekcji I., II. i V. krakowskiej Rady opiekuńczej:

Dr. Jan Hałatkiewicz.

Dr. Stanisław Zgorzalewicz.

Dr. Bronisław Olearski.

B) Członkowie Zarządu:

Oprócz wymienionych powyżej członków wydziału wykonawczego, w skład Zarządu wchodzi następujące osoby:

Dr. Franciszek Bujak, radca sądu kr. w., Stanisław Byszewski, Władysław Chodzicki, Dr. Witold Chwalibogowski, Anna Chylińska, Dr. Jan Czerny, Dr. Michał St. Flattau, Dr. Karol Górski, Marya Hupkowa, Dr. Teodor Kosch, X. Dr. Józef Kulinowski, Dr. Kazimierz Wł. Kumaniecki, Franciszek Maryewski, Kornelia Mayerberg, X. Jan Rzymek, Dr. Rudolf Sikorski, Marcin Staszczak, Władysław Swolkień, Stanisław Szuro, Seweryn Udziela, Marya Wędrychowska, Jan Wojtyga, Dr. Stanisław Zgorzalewicz.

C) Komisja kontrolująca:

Stanisław Krupicki, Alojzy Niemetz.

Biuro Zarządu, jak również kasa Stowarzyszenia znajdują się w Sądzie powiatowym cywilnym przy ulicy św. Jana L. or. 22 na I piętrze, drzwi Nr. 38.

III. Skład „Rady opiekuńczej“ krakowskiej.

Przewodniczący i główny kierownik:

Mieczysław Szybalski.

Sekcja pierwsza.

A) Przewodniczący: Dr. Jan Hałatkiewicz.

B) Kierownicy oddziałów: 1) Dr. Maksymilian Chilewski. 2) Dr. Witold Chwalibogowski. 3) Dr. Jan Kornakiewicz. 4) Dr. Witold Wittig. 5) Stanisław WYROBEK.

C) Członkowie Rady opiekuńczej: Maryan Bartyński, Stanisław Byszewski, Salomea Chwatoła, Franciszek Cieślak, Edward Czernichowski, Stanisław Godlewski, Franciszek Górski, Karol Haraschin, Leon Kopyciński, X. Dr. Józef Kulinowski, X. Jan Masny, Dr. Kazimierz Mayzel, Maryan Miszewski, X. Andrzej Mołński, Józef Przybyłowicz, Władysław Dziadowicz, X. Dr. Paweł Rytko, Salomon Spitzer, Kornel Stroka, Marcin Woszczyna, Stanisław Ziemia.

Sekcja druga.

A) Przewodniczący i kierownik sekcji: Dr. Stanisław Zgorzalewicz.

B) Przewodniczący oddziałów miejscowych: Czarna Wieś: Karol Gajewski. Grzegórzki: Jan Koszycki. Nowa Wieś Narodowa: X. Adam Więcek. Prądnik Czerwony: Wojciech Miętka. Łobzów: Szymon Olaś. Dąbie: Stanisław Szarek. Półwie Zwierzynieckie: Jan Wojtyga. Krowodrza: Wincenty Woźny. Prądnik Biały: vacat. Zwierzyniec: Wacław Zajączkowski.

C) Członkowie Rad opiekuńczych w gminach podmiejskich:

1) *W Czarnej Wsi*: Włodzimierz Aleksandrowicz, Błażej Fradym, Kazimierz Hajdziński, Franciszek Misiorowski i Józef Rosół.

2) *W Dąbiu*: Piotr Buczak, Jakób Michno.

3) *W Grzegórkach*: Teofil Antos, Jakób Burton, Michał Berski, Andrzej Bukowski, Jan Czerwiński, Franciszek Hampel, Wojciech Kowalski, Władysław Meresiński, Franciszek Nalepa, Franciszek Owsionka, Rudolf Peterseim, Józef Piotrowski, Marcin Prus, Maksymilian Salwiński, Piotr Szybowski, Marek Wischnitzer, Antoni Woźniakowski, Józef Żyła.

4) *W Krowodrzy*: Andrzej Kawalec, Franciszek Rajtar, Kazimierz Zacharski, Adam Zbroja.

5) *W Łobzowie*: Piotr Kozłowski i Jan Nowakowski.

6) *W Nowej Wsi Narodowej*: Stanisław Brożek, Ludwik Kołodziejczyk, Piotr Rosół.

7) *W Półwsi Zwierzynieckiej*: Czesław Bartel, Stanisław Długoszewski, Walenty Dudek, Dr. Bolesław Komorowski, Zdzisław

Kozłowski, Leon Scheurich, Cyryl Tchórzewski, Józef Wilczyński, Aleksander Żurawski.

8) *W Prądniku Białym*: Piotr Kluzek, Adolf Kukla, Karol Schindar.

9) *W Prądniku Czerwonym*: Jan Grabczak, Antoni Kołodziej, Piotr Rajtar, Andrzej Romanowski i Mikołaj Sobieraj.

10) *W Zwierzyńcu*: Andrzej Boba, Jan Oprocha, Jan Owca i Karol Wiśniewski.

11) *W Podgórzu*: Adam Wanicki.

12) *W Dębnikach, Ludwinowie i Zakrzówku*: Emil Reicher.

Sekcja trzecia.

Przewodnicząca: Marya Wędrychowska.

Zastępczynie przewodniczącej: Sebalda Münnichowa i Kornelia Mayerberg.

Skarbniczka: Marya Gubarzewska.

Sekretarka: Zofia Żeleńska.

Wydziały: Elżbieta Błęczyńska, Leopoldowa Carowa, Kazimierzowa Kostanecka, Kazimierzowa Morawska, Włodzimiera Szolajska.

Sekcja czwarta.

Przewodniczący: Mieczysław Szybalski.

Zastępca przewodniczącego: Dr. Bronisław Olearski.

Członkowie sekcji: Zofia Barańska, Stanisław Byszewski, Władysława Górską, Marya Gubarzewską, Leon Kopyciński, Emil Reicher, X. Jan Rzymek, Wanda Szybalska, Cyryl Tchórzewski, Adam Wanicki, Dr. Stanisław Zgorzalewicz.

Sekcja piąta.

A) Oddział krakowski:

Przewodniczący: Dr. Bronisław Olearski.

Zastępca przewodniczącego: Mieczysław Szybalski.

B) Oddział Niepołomicki:

Przewodniczący: Andrzej Madeyski w Niepołomicach.

Członkowie sekcji: Dr. Majewski w Niepołomicach, X. Henryk Wędzicha w Zabierzowie.

Skład Rady opiekuńczej podgórskiej.

A) Przewodniczący i kierownik: Marcin Staszczak.

B) Zastępca przewodniczącego: Franciszek Maryewski.

C) Członkowie Rady opiekuńczej:

a) *W Podgórzu*: Ludwikowa Baumgartenowa, Jan Bieles, Adolfowa Chajesowa, Kazimierz Garbaczyński, Dr. Karol Górski, Władysława Górską, X. Antoni Gruszecki, Ignacy Grządziel, Kazimierz Jodłowski, Romanowa Kleinowa, Jan Kostrzewski, Ignacy Kranz, Piotr Kropiński, Władysław Laskowski, Leon Langer, Karol Łuczko, Antoni Mikstein, Wilhelmowa Misiewiczowa, Dr. Kazimierz Smorągiewicz, Franciszek Starakiewicz, X. Jan Stojanowski, Teofil Stopnicki, Seweryn Udziela, Józef Waśniewski, Anna Waśniewska.

b) *W Dębniakach*: Michał Grażyński, Tomasz Mól, Konstanty Radziszewski, Leon Tyszewski.

c) *W Ludwinowie*: Franciszek Jelonek, Michał Kaczor, Paweł Nowak, Stanisław Wolny.

d) *W Zakrzówku*: Sebastian Tworzyło, Adam Zakrzowiecki.

V. Sprawozdanie kasowe za rok 1908.

A) Zestawienie obrotu kasowego poszczególnych funduszków.

I. Fundusz zakładowy.

Przychód	Kwota		Rozchód	Kwota	
	K	h		K	h
Pozostałość z roku 1907	899	99	Odsetki przebrane do funduszu obrotowego . .	36	33
Odsetki za I. i II. półroczne 1908 roku . . .	36	33			
10% od wkładek członków	217	85			
Razem . .	1154	17	Razem . .	36	33
Po potrąceniu rozchodu .	36	33			
Pozostałość na rok 1909	1117	84			

II. Fundusz obrotowy.

Przychód	Kwota		Rozchód	Kwota	
	K	h		K	h
a) Oddział krakowski					
Pozostałość z roku 1907 .	28	57	Wydatki administracyjne .	489	70
Wkładki członków . . .	1772	—	Zapomogi jednoraz. (180)	1773	—
Dary jednorazowe . . .	97	—	Kursorowi za zbieranie wkładek od członków .	69	85
Składki złożone w Administracji „Czasu“ . . .	140	—	Przelano do funduszu zakładowego 10% od wkładek członków	178	20
Ze sprzedaży nalepek do okien z okazji jubileuszu cesarskiego . . .	900	—			
Przelano z funduszu stypendyjnego	182	17			
Odsetki z funduszu zakładowego	36	33			
Odsetki z funduszu obrotowego	25	23			
Wpływy przygodne . . .	44	—			
b) Oddział podgórski					
Pozostałość z roku 1907 .	775	58	Koszta wyekwipow. sierót	8	80
Wkładki członków . . .	396	50	Zapomogi jednoraz. (36)	531	—
Odsetki od lokacyi kapitału	25	37	Opłaty od sierot umieszczonych w zakładach .	420	—
Razem . .	4402	75	Kursorowi za zbier. składek 10% od wkładek do funduszu zakładowego . .	11	50
Po potrąceniu rozchodu w sumie	3521	70		39	65
Pozostałość na rok 1909	881	05	Razem . .	3521	70

III. Fundusz stypendyjny.

Przychód	Kwota		Rozchód	Kwota	
	K	h		K	h
Pozostałość z roku 1907	269	69	Opłaty od sierót umiesz- czonych w zakładach wychowawczych . . .	9.437	—
Odsetki od lokacyi kapitał.	223	47	Opłaty od sierót umiesz- czonych u osób prywa- tnych	1.715	—
Przelano z fund. rezerwów.	20	40	Koszta wyekwipowania sie- rót umieszczonych w za- kładach	745	—
Subwencye :			Wydatki na kwestora . .	86	—
a) Subwencya rządowa	15.000	—	Prowizya dla kwestora od zebranych składek gro- szowych	338	26
b) „ „ gminy m.			Stempel do kwitu na sub- wencye rządową . . .	50	—
Krakowa.	500	—	Przelano do funduszu o- brotowego	182	17
c) Subwencya powiatow- wej Kasy oszczędn.	500	—			
d) Subwencya miejskiej Kasy oszczędności .	100	—			
e) Subwencya Towarz. wzajemnych ubezp. .	200	—			
f) Rady powiat. kra- kowskiej	40	—			
Dary składane peryodycznie z przeznaczeniem na po- krycie kosztów utrzymania poszczególnych sierot w za- kładach wychowawczych :					
a) Biuro sprawdzeń wy- jatkowej nędzy . .	284	—			
b) Prof. Leon Mańkowski	150	—			
c) Franciszek Żeleski .	120	—			
d) Malwina Tarłowska .	80	—			
e) Marya Hupkowa . .	100	—			
f) Dr. Teodor Kosch .	50	—			
g) Naturalny ojciec je- dnej z sierot . . .	60	—			
Dary jednorazowe . . .	193	—			
Dochód z przedstawienia amatorskiego	1.900	—			
Dochód z wieczork. wełn.	624	76			
Kwesta zebr. w kośc. NMP.	67	90			
Datki groszowe zebrane do puszki przez kwestora .	2.267	73			
Z puszki w sądzie pow. krak.	1	61			
Różne zwroty	21	60			
Razem	22.774	16	Razem	12.553	43
Po potrąceniu rozchodu .	12.553	43			
Pozostałość	10.220	73			

IV. Fundusz rezerwowy.

Przychód	Kwota		Rozchód	Kwota	
	K	h		K	h
Pozostałość z roku 1907	20	40	Przelano do funduszu sty-		
Stan kasy z końcem r. 1908	—	—	pendyjnego	20	40

V. Fundusz na zakład w Pawlikowicach.

Przychód	Kwota		Rozchód	Kwota	
	K	h		K	h
Pozostałość z roku 1907	8	05	Zakładowi w Pawlikowi-		
Ze sprzedaży broszury			cach	20	05
„O radach sierocych“	12	—			
Razem . .	20	05	Razem . .	20	05
Po potrąceniu rozchodu .	20	05			
Pozostałość na rok 1909	—	—			

VI. Fundusz sekcji III-ciej.

Przychód	Kwota		Rozchód	Kwota	
	K	h		K	h
Pozostałość z roku 1907	1227	44	Wynagrodzenie dwóch o-		
Wkładki członków . . .	489	47	chroniarek	530	—
Dar Kongregacji Maryań-			Remuneracye dla tereya-		
skiej nauczycielek miej-			nów	30	—
skich w Krakowie . .	107	60	Herbata i bułki dla dzie-		
Dary jednorazowe . . .	12	—	wcząt uczęszczających		
Dary złożone w Admini-			do ochron	650	90
stracji „Czasu“ . . .	26	—	Potrzeby do robót dzie-		
Dochód z przedstawienia			cinnych	93	22
w szkole	14	43	Wynagrodzenie kursora .	11	72
Z puszek groszowych . .	18	—	Inne wydatki	13	33
Odsetki od lokacyi kapitału	23	34			
Razem . .	1918	28	Razem . .	1329	17
Po potrąceniu rozchodu .	1329	17			
Pozostałość na rok 1909	589	11			

Spis członków Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“ w Krakowie.

A) Członek założyciel:

Ekscelencya Witold Hausner, prezydent sądu krajowego wyższego.

B) Członkowie stali:

Fritsch Herman
Hupkowa Marya
X. Jurgowski Ludwik
Konwent OO. Reformatów w Krakowie
Dr. Koy Michał
X. Krzemieński Józef
Dr. Mańkowski Leon
Osiecimska Stanisława

Pollerowa Wanda
Satalecki Wincenty
Siemek Zygmunt
Słonecki Zygmunt
Solecka Filomena
Szybalski Mieczysław
Hr. Tarnowski Zdzisław
X. Dr. Wądołny Czesław
Dr. Wicherkiewicz Bolesław

C) Członkowie zwyczajni:

Oddział krakowski:

Anders Jan
Armatowicz Feliks
Bakałowiczówna Helena
Dr. Banach Adam
Banaś Piotr
X. Dr. Bandurski Władysław, biskup
Dr. Barański Leon
Dr. Barański Władysław
Barańska Zofia
Bartynowski Marian
Baumann Bolesław
Baziński Stanisław
Dr. Bednarski Tadeusz
Bernacki Stefan
Dr. Bielański Gustaw
Dr. Bienkowski Piotr
X. Binek Sylwester
X. Błahut Augustyn
Błażowski Juliusz
X. Błonarowicz Józef
Błotnicka Julia
Dr. Bobilewicz Adam
Dr. Bogdanik Józef
Böhm Seweryn

Broniowski Teofil
Brzezińska Ewelina
Dr. Brzeziński Józef
Dr. Bujak Franciszek
Dr. Bujak Tadeusz
Bukowski Ignacy
X. Bukowski Tomasz
Bursa Stanisław
Dr. Buzdygan Mikołaj
Byszewski Stanisław
X. Dr. Caputa Józef
Dr. Caro Leopold
Carowa Leopoldowa
Charkampowicz Roman
Dr. Chilewski Maksymilian
Chitrowa Helena
Dr. Chlebek Antoni
Dr. Chmura Wincenty
Chmurski Anastazy
Hr. Chomętowski Jan
Chodzicki Władysław
X. Dr. Chotkowski Władysław
Dr. Chrzászczyński Władysław
Dr. Chwałibogowski Witold

Chwatowa Salomea
 Chylińska Michałowa
 Dr. Ciastoń Stefan
 Cieślik Franciszek
 Cieżóbka Jan
 Creizenachowa Aletta
 Dr. Czerny Franciszek
 Dr. Czerny Jan
 Czerski Stanisław
 Czerwiński Arpad
 Dr. Czysteżan Kazimierz
 Dr. Czubek Jan
 X. Czyżewski Oskar
 Dr. **Dadlez** Wilhelm
 Dr. Dąbrowski Kazimierz
 Dąbrowiecki Wojciech
 Dembowska Antonina
 Dłużynski Wacław
 Dobrzański Julian
 Dobrzański Rudolf
 Doleżał Antoni
 Domański Bogusław
 Drobnier Władysław
 X. Drohojowski Juliusz
 Drozdowski Karol
 Duda Wincenty
 Dziamina Janina
 Dziedzicki Kazimierz
 Dziewicki Michał Henryk
 X. Dziurzyński Marceł
 Dr. **Eibenschütz** Emil
Falkiewicz Erazm
 Fecko Józef
 Dr. Federowicz Władysław
 Dr. Fierich Fr. Xawery
 Dr. Filimowski Leon
 Filipkiewicz Ludwik
 Dr. Fischler Adolf
 Dr. Flatau Michał Stanisław
 Friedberg Juliusz
 X. Dr. **Gabryl** Franciszek
 Dr. Gałziński Kazimierz
 Gancarczyk Andrzej
 Gatscher Helena
 X. Dr. Gawroński Feliks
 Gaertner Edmund
 Gaertner Eustachy
 Geppert Jan
 Geppert Józefa
 Gędziński Stanisław
 Giebułtowski Teofil
 Gieszczykiewicz Teodor
 Dr. Gleitzmann Józef
 Gładysiewicz Klemens
 Gładysz Paweł
 Głabiński Józef
 Godlewski Stanisław
 X. Dr. Gołba Franciszek
 Górski Antoni
 Grabowski Stanisław

Gramatyka Tomasz
 Dr. Grodyński Wilhelm
 Gubarzewska Marya
 Gubarzewski Władysław
Haller Cezar
 Dr. Hałatkiewicz Jan
 Hans Stanisław
 Haraschin Karol
 Br. Harsdorfowa Marya
 Eks. Hausner Julia
 Hechter Józef
 Hirschberg Józef
 Hoffmann Piotr
 Hopcas Józef
 Horwath Jan
 Dr. Hupka Jan
 Hupkowa Marya
Iglicki Stefan
 Ippoldt Juliusz
Jachimowicz Kazimierz
 Jachimowicz Aleksander
 Jakesch Eugeniusz
 Dr. Jakubowski Maciej Leon
 Janikowski Wojciech
 Jarra Marcin
 Jarzębiński Jan
 Jarzębecki Józef
 Jastrzębski Ferdynand
 Jaugustyn Franciszek
 Dr. Jaugustyn Stanisław
 Jaworski Aleksander
 Dr. Jaworski Walery
 Jazwiecki Dominik
 Jelonek Eugeniusz
 X. Jeż Mateusz
 Jugendfein Adolf
 Jugendfein Jan
 Jurjewicz Kazimierz
Kaczor Michał
 Kalczyński Aleksander
 Kalina Alfred
 Kalinowski Władysław
 Kaliski Wojciech
 Dr. Kalitowski Teodor
 Kankoffer Edmund
 X. Kamiński Jakób
 Kamocki Kazimierz
 Karliński Stanisław
 Karmański Julian
 Katynski Zdzisław
 Dr. Kisiel Władysław
 Klemensiewicz Edmund
 Kłosiński Tadeusz
 Kłosiński Władysław
 X. Dr. Knapieński Władysław
 Köhler Maksymilian
 Dr. Kolischer Karol
 Kołczykiewicz Maciej
 Dr. Komorowski Bolesław
 Koniuszewska Józefa

X. Konopiński A. w Modlnicy
 Koprowicz Stanisław
 Kordas Andrzej
 Dr. Korzeniowski Józef
 Dr. Kosch Teodor
 X. Kościółek Andrzej
 Kowalczyk Józef
 Kowalikowski Władysław
 Kowalska Amalia
 Koziański Antoni
 Kozik Andrzej
 Krawczyk Józef
 Dr. Krokiewicz Antoni
 Krupicki Stanisław
 X. Krupiński Jan
 Krupiński Rudolf
 Krzepela Józef
 Krzesz Józef
 Krzykowski Julian
 Dr. Krzyżanowski Bronisław
 Krzyżanowski Kazimierz
 Krzyżanowski Stanisław
 Kuczmierczyk Józef
 Kulawski Wincenty
 Kulczyńska Bronisława
 X. Kulig Zygmunt
 Kulikowski Karol
 X. Kulinowski Józef
 Dr. Kumaniecki Kazimierz Wł.
 Kurek Józef
 Kurkowa Ludmiła
 Kwaśnicka Jadwiga
 Kwieciński Józef
 Lanc Maryan
 Laska Michalina
 Lazar Ludwik
 Lemoch Leon
 X. Lewandowski Czesław
 Dr. Lewandowski Karol
 Lewandowski Stanisław
 Łańcucki Stanisław
 Dr. Łapiński Kazimierz
 Łaski Ludwik
 Łobaczewski Tadeusz
 Łoś Jan
 Łoziński Czesław
 Łukaszewski Leonard
 Machniewicz Stanisław
 Madejewska Marya
 Madeyski Andrzej
 Macharski Franciszek
 Majerski Aleksander
 Dr. Makarewicz Julian
 Makowski Edmund
 X. Makowski Stanisław
 Malik Wincenty
 Dr. Malkiewicz Antoni
 Malkiewiczowa Wanda
 Marcinkowski Włodzimierz
 Dr. Markiewicz Władysław

Markoin Tadeusz
 Markus Karol
 X. Masny Jan
 Matula Jan
 Matusiński Henryk
 Matusiński Jacek
 Matuszewski Henryk
 Mayerberg Kornelia
 Dr. Mayzel Kazimierz
 X. Dr. Mazanek Jan
 Dr. Mączka Tomasz
 Dr. Mączynski Maciej
 Meiksnerowa Stanisława
 Dr. Mendelsburg Leon
 Mester Szymon
 Mieszkowska Aniela
 Hr. Mieroszowski Krzysztof
 Dr. Mieroszowski Józef
 Dr. Miodoński Adam
 Michalewska Helena
 Mikucki Leon
 Dr. Minasowicz Józef
 Mirkiewicz Antoni
 Misky Ludwik
 Miskówha Marya
 Dr. Molicki Antoni
 X. Moliński Andrzej
 X. Morajka Jakób
 Moraczewska Marya
 Morawetz Stanisław
 Morzycka Ziemowitowa
 Mrazek Mieczysław
 Dr. Muczkowski Józef
 Müller Bronisław
 Mülsztein Bernard
 Münnichowa Sebalda
 X. Mytkowicz Andrzej
 Niemetz Alojzy
 Nitsch Kazimierz
 Nitsch Leonard
 Niesiołowski Kazimierz
 X. Nowak Anatol, biskup
 Nowak Ludwik
 Dr. Olearski Bronisław
 Dr. Ostrowski Witold
 Pałkowska Antonina
 X. Papeć Edward
 Parwi Cecylia
 Pazdrowski Antoni
 Piechnik Edmund
 Pilezyński Jan
 Pindelska Marya
 Piskalski Wincenty
 Piotrowski Karol
 X. Piotrowski Walenty
 Dr. Piotrowski Zygmunt
 Pipeczyński Ignacy
 Pirożek Marta
 X. Pixa Wincenty
 X. Płonka Ludwik

Pochwalski Bogumił
 Pogonowska Joanna
 Dr. Pogorzelski Dyonizy
 Pogorzelski Wiktor
 Polakiewicz Karol
 Pollak Karol
 Popiel Floryan
 Popiel Konstanty
 Porebski August
 Potkański Władysław
 Przybyłowicz Józef
 Puchalski Wincenty
 X. Pustelnik Jan
Raczyński Adolf
 Radwański Ludwik
 Radzikowska Eliaz Marya
 Ramwid Konstanty
 Ramza Ewelina
 Redyk Wiktor
 Dr. Reiner Ryszard
 Reymann Antonina
 Rewakowiczówna Janina
 Ripper Hugo
 Ripper Wilhelm
 Rolicki Waleryan
 Romański Michał
 Romerowa Marya
 Dr. Rosenblatt Józef
 Rosner Zygmunt
 Dr. Rostworowski Michał
 Rożycki Kazimierz
 X. Dr. Ryłko Paweł
 Rumiński Józef
 Rząca Władysław
 Rzewuski Lesław
Samborska Zofia
 Dr. Sare Samuel
 Satalecka Aniela
 Satalecka Jadwiga
 Satalecka Karolina
 Scheurich Leon
 Dr. Schneider Ludwik
 Dr. Schneyder Edward
 X. Schubert Ambroży
 Schwalbe Walerya
 Schwarz Henryk
 Sierodzka Marya
 Dr. Sikorski Rudolf
 Siedlecki Stanisław
 Siemińska Ludwika
 Skarbiński Eugeniusz
 Śliwa Dominik
 Śliwiński Antoni
 Sławikowski Józef
 Dr. Smolarski Kazimierz
 X. Smolarski Wiktor
 X. Sobierajski Józefat
 Sobierajski Wincenty
 Dr. Solecki Kazimierz
 Spałdecki Maciej

X. Dr. Spis Stanisław
 Spitzer Salomon
 Sroczyński Mikołaj
 Stachowicz Wojciech
 Stachowski Stanisław
 Stachurski Józef
 Dr. Stafiej Sebastian
 Stasicki Tadeusz
 Staszewski Teofil
 Stebelski Jarosław
 Dr. Steinberg Józef
 Dr. Stolfia Emil
 Stolzmann Stefan
 Dr. Stołyhwo Jan
 Stroka Kornel
 Sułkowski Wincenty Antoni
 Suski Wiktor
 X. Dr. Świderski Franciszek
 Świderska Marya
 Świszczowski Ferdynand
 Świtkowski Mieczysław
 Świtkowska Wanda
 Świtkowska Bronisława
 Swolkien Władysław
 Szancer Edward
 Dr. Szarski Henryk
 Szczerbiński Ludomir
 Szeliga Witold
 Dr. Szlachetowski Stanisław
 Dr. Szołajski Alfred
 Szołajska Włodzimiera
 Szpunar Antoni
 Sztaudynger Izidor
 Szurek Karol
 Szwarz Zofia
 Dr. Szybalski Michał
 Szymański Włodzimierz
 Szyszkiewicz Andrzej
Tłasiewicz Julian
 Teleśnicki Władysław
 Tchórzewski Cyryl
 Dr. Tomik Stanisław
 Traczewski Gustaw
 Dr. Tretiak Józef
 Truskolaska Bernarda
 Dr. Truskolaski Ernest
 Turnau Henryk
 Dr. Turowicz Mieczysław
 Dr. **U**jejski Gustaw
Vetulani Franciszek
Walterowa Katarzyna
 Dr. Walter Julian
 Wanicki Adam
 Dr. Warchałowski Teofil
 Warchałowska Helena
 Wasilkowska Marya
 Wasserberg Norbert
 Dr. Wąsowicz Zygmunt
 Dr. Wędkiewicz Władysław
 Wędrychowska Marya

Welecki Michał
 Dr. Wilezyński Ludwik
 Dr. Windakiewicz Karol
 Wiśniewski Jakób
 Witkowski Kazimierz
 Dr. Wittig Witold
 Wodak Magdalena
 Hr. Wodzicka Marya
 Hr. Wodzicki Stanisław
 Wójcik Antoni
 Wojda Antoni
 Wojnar Kasper
 Wojtyga Jan
 Dr. Wolff Bronisław
 Wołkowiak Tadeusz
 X. Woźniczka Ignacy
 X. Wrana Edmund
 X. Wrana Władysław
 X. Wróbel Antoni
 Wyrobek Stanisław
 Zachorowski Jan
 Zadecki Józef

Zajaczek i Lankosz
 Zajaczkowska Marcelina
 Zajdzikowski Kazimierz
 Dr. Zapala Tadeusz
 Zakrzewska Anna
 Zajaczkowski Kazimierz
 Zboś Bronisław
 Dr. Zechenter Adam
 Zieleniewski Léon
 Zieliński Jan
 Ziemiański Bolesław
 Zięba Stanisław
 Dr. Zgorzalewicz Stanisław
 Zgrom. OO. Zmartwychwstańców
 Zniłkiewicz Władysław
 Dr. Zoll Fryderyk (jun.)
 Dr. Zoll Fryderyk (senior)
 Zubrzycka Teofila
 Zeleski Franciszek
 Żukowski Alfons
 Żurawski Stanisław

Oddział podgórski:

Agath Maksymilian
 Albin Franciszek
 Aleksandrowicz Filip
 Aleksandrowicz Izak
 Dr. Aronsohn Jakób
 Dr. Aronsohn S.
 April Zygmunt
 Bacz Filip
 Baczynski Aleksander
 Dr. Bartmann Stanisław
 Baumgarten Ludwik
 Bednarski Wojciech
 Bieles Jan
 Bierczyński Żegota
 Błoch Józef
 Bobulski Edward
 Böhm Józef
 Breuer Karol
 Dr. Chajes Adolf
 Chowaniec Józef
 Dr. Chrzaszczewski Tadeusz
 Cynowa Leona
 Dawidowski Andrzej
 Dekanski Leon
 Dębicki Bolesław
 Dyrez Józef
 Dziewoński Tomasz
 Elsner Mojżesz
 Dr. Emilewicz Józef
 Emilewicz Jan
 Erlich Adolf
 Farkas Jan
 Dr. Ferber Edward
 Dr. Feuereisen Izydor
 Fischler S.

X. Floreczak Józef
 Gadowski Stanisław
 Garbaczynski Kazimierz
 Garbaczynski Nikodem
 Gartenberg Józef
 Goldberg Jakób
 Goldfinger Kalman
 Götz Floryan
 Glück Jan
 Dr. Górski Karol
 Grabski Antoni
 Gross Ch. S.
 X. Gruszecki Antoni
 Grządziel Ignacy
 Grzybezyk Franciszek
 Gluzińska Anna
 Grüner Samuel
 Haber Estera
 Hammer M.
 Hoffmann Gustaw
 Ilg Jan
 Immerglück Józef
 Jakubiec Paweł
 Jakubowicz Stanisław
 Januszówna Józefa
 Jędrzejowski Jan
 Jodłowski Kazimierz
 Kaczmarek Szecepan
 Kapec Floryan
 Dr. Karpinski Stanisław
 X. Karpinski Franciszek
 Kozłowski Stanisław
 Kluger Bernard
 Kościński Józef
 Kranz Ignacy

Klein Roman
 Kaczkowski Marek
 Dr. Keppler Paweł
 Kirchner Artur
 Klimałowa Salomea
 Knesek Anna
 Kostrzewski Jan
 Kragen Salomea
 Krupiński Władysław
 Krzyżanowski Stanisław
 Kulczycki Julian
 Kurek Michał
Langer Leon
 Laskowski Władysław
 Lichtig Ascher Baruch
 Lieban Bernard
 Dr. Liebermann Samuel
 Lewicki Leon
 Lehrer Leopold
 Liban Władysław
Ładziński Franciszek
 Łuczko Karol
 Łuczkowa Karolina
Maryewski Franciszek
 Maryewski Józef
 Malek Jan
 Mateczny Antoni
 Matula D.
 Michalski Franciszek
 Mikstein Antoni
 Miszczyński Leon
 Mitera Adolf
 Miziewicz Stefan
 Morawski Andrzej
 Dr. Niemcewski Feliks
 Nodzyński Karol
Oberländer Salomon
 Odze Salomon
 Ofiarski Józef
 Opydo Teofil
Pałka Michał
 Perlman M.
 Piekło Jakób

Dr. Pisak Henryk
 Piotrowski Stefan
 Poturański Władysław
 Prochowski Jan
 Przybylski Józef
Rebiszowa Agnieszka
 Reman Paulina
 Reman Michalina
 Rolle Karol
 OO. Redemptoryści
 Różycki Kazimierz
 Romijewski Antoni
 Dr. Schiff Dawid
 Schleichhorn I.
 Sikorski Bronisław
 Sikorski Maryan
 Schenker Leib
 Stankiewicz Franciszek
 Dr. Starzewski Tadeusz
 Stepien Józef
 Szklarski Ludwik
 Szuro Stanisław
 Dr. Szymeczkiwicz Stanisław
 Sadowiński Stanisław
 Schenker Zygfryd
 X. Schneider Jan
 Schrenzel Marek
 Schwartz Karol
 Hr. Starzeński Edward
 Szczerba Adam
Terpiński Władysław
 X. Tomasiak Józef
 Turek Antoni
Udziela Seweryn
Wach Zygmunt
 Wald Baruch
 Waśniewski Kazimierz
 Wujtowicz Stanisław
Zadęcki Józef
 Zakrzowiecki Adam
 Zemek Ferdynand
 Zieliński Kazimierz
 Zweig Maurycy

Spis członków sekcji trzeciej.

Armatus Władysław
Bakałowicz Helena
 Bartłowa Marya
 Berski Paweł
 Bętkowska Anna
 Błaszynska Elżbieta
 Bobowski Juliusz
 Bujakowa Stanisława
 Bujakowa Katarzyna
Carowa Leopoldowa
 X. Cheliński
Dadlezowa Marya
 Dolińska Zofia
Ferens Ferdynand

Flatau Marya
Gąsiorowska Zofia
 Gędziński Stanisław
 Górówna Julia
 Górówna Katarzyna
 Grossowa Julia
 Gubarzewska Marya
Hockowa Janowa
 Hupkowa Marya
Janisowska
 Jastrzębska Malwina
 Jeżowska
 Jordan Zofia
Kisielewski Seweryn

Kongregacya Maryańska Nauczycielek
miejskich w Krakowie

Kostanecka Kazimierzowa

Landowa Alojza

Leowa Juliuszowa

Lipińska Franciszka

Dr. **M**ajewski Kazimierz

Malkiewiczowa Wanda

Mańkowska Leonowa

Mayerberg Kornelia

Mazarakowa Oktawia

Mendelsburgowa Leonowa

Moraczewska Stefania

Niewiadomska Jadwiga

Dr. **O**strowski

Hr. O'Rourke Elwira Marya

Piętoń Anna

Popielówna Zofia

Ramzowa Ewelina

Rutkowska Wanda

Schmalz Gabryela

Seelingowa Jadwiga

Skórczewska Marcela

Smolarska Kazimierzowa

Sparganapani Sabina

Stadtmüllerowna Jadwiga

Starzewska Mieczysławowa

Strzelbicka Eugenia

Swolkienowa Adela

Szolańska Włodzimira

Szybalska Wanda

Wędrychowska Marya

Dr. Wilczyński Ludwik

Winkowska Klementyna

Hr. Wodzicka Marya

Wojnarowski Franciszek

Woźniakowska Maryanowa

Zakrzewska Anna

Zeleńska Zofia

WALNE ZGROMADZENIE

STOWARZYSZENIA „RADY OPIEKUŃCZEJ” W KRAKOWIE

odbędzie się

w sobotę d. 20. marca 1909 r. o godz. 5. popoł.

**w sali Rady powiatowej w Krakowie przy ulicy Pijarskiej L. 1,
na dole, z następującym porządkiem dziennym:**

- 1) Zagajenie przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu z trzeciego Walnego Zgromadzenia, z dnia 14. marca 1908 r.;
- 3) Sprawozdanie z czynności Zarządu za rok 1908;
- 4) Sprawozdanie z obrotu funduszków za rok 1908 i załatwienie tegoż;
- 5) Sprawozdanie z czynności „Rad opiekuńczych” krakowskiej i podgórskiej;
- 6) Wybór komisji kontrolującej na lat trzy (1909—1911);
- 7) Wybór komitetu pań, którego zadaniem będzie staranie się o przysporzenie funduszków na cele stowarzyszenia;
- 8) Referat: „O organizacyi instytucyi gminnych, mających na celu sprawowanie opieki nad ubogimi sierotami i dziećmi nieślubnymi, za pomocą ustanowionych w tym celu zawodowych opiekunów;
(Referenci: pp. Stanisław Byszewski i Dr. Ryszard Reiner.)
- 9) Wnioski i interpelacye członków.

SERDECZNA PROŚBA.

Zarząd Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“ zanosí gorącą prośbę do życzliwych osób o pozyskiwanie nowych członków jak również radców opiekuńczych. Dla ułatwienia przystąpienia zamieszczamy poniżej wzór zgłoszenia, który można odciąć — a po odpowiedniem wypełnieniu go włożyć do koperty lub nakleić na kartę korespondencyjną i wysłać pod adresem :

Do Zarządu Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“

w Krakowie

ulica św. Jana L. or. 22, I. piętro, drzwi 38.

Kraków, dnia 190.....

Zgłaszam chęć przystąpienia do Stowarzyszenia „Rady opiekuńczej“ w Krakowie z wkładką (jednorazową) roczną w kwocie K.

Zarazem oświadczam, iż gotów jestem podjąć się sprawowania obowiązku radcy opiekuńczego.

Imię i nazwisko :

Zatrudnienie :

Adres :

Wysokość wkładki członka zwyczajnego wynosi przynajmniej 2 K, rocznie — wkładka jednorazowa stałego członka wynosi 100 K.

